

RaisUn

TOIMITSIJA OHJE

Tämän ohjeen tarkoituksena on listata vapaaehtoisten tehtävänkuvat lyhyesti ja kerrata allasalueen tuomareiden tehtävät sekä antaa yleiset toimintaohjeet, jotta kisat näyttäisivät myös katsojille päin sujuvilta ja tuomarointi ammattitaitoiselta. Ohjeistus saattaa vaikuttaa kovin itsestään selvältä, mutta hyvällä ohjeistuksella / valmistautumisella homma sujuu kuin tanssi!

Kisojen aikana on käytössä useita radiopuhelimia tiedonkulun helpottamiseksi. Radiopuhelimet on sijoitettu seuraavasti:

1. Kilpailunjohtaja(t) (kanava 3)
2. Valvomo / ajanotto (kanava 3)
3. Ratatuomari II (kanava 3)
4. Kisakanslia (kanava 3)

SISÄLLYSLUETTELO

YLEISOHJEITA	2
<i>Toimitsijoiden pukeutuminen, tehtävälisat, tilat hallilla</i>	
<i>Viikonlopun aikataulut</i>	
KILPAILUTOIMITSIJAT	3
Ennen jakson alkua	3
<i>Toimitsijapalaverit</i>	3
<i>Toimitsijoiden sisäänmarssi</i>	3
Tehtävät ja toiminta kilpailujakson aikana	5
<i>Eräjärjestelijät</i>	5
<i>Kilpailunjohtajat</i>	5
<i>Lähtettäjä</i>	5
<i>Ratatuomarit</i>	5
<i>Ajanottajien/käännöstarkastajien esimies (lähtöpääty)</i>	6
<i>Ajanottaja/käännöstarkastaja (lähtöpääty)</i>	6
<i>Käännöstarkastajien esimies (käännöspääty)</i>	6
<i>Käännöstarkastaja (käännöspääty)</i>	7
TOIMISTO	7
<i>Kilpailukanslia</i>	7
<i>Lähetti</i>	7
<i>Palkintojen jako</i>	8
<i>Järjestyksenvalvonta</i>	8

YLEISOHJEITA

Toimitsijoiden pukeutuminen, tehtävälisterat, tilat hallilla

Allasalueen toimitsijoilla on koko viikonlopun päällään musta RaisU-toimitsijapaita. Jos sinulla ei vielä ole toimitsijapaitaa, saat sen paikan päällä kisainfosta. Alaosaksi mustat housut (kaprit, shortsit tai vastaavat). Jalkaan sisätossut (sandaalit, Crocsit tai vastaavat).

Toimitsijoiden tehtävälisterat ovat nähtävillä alakerran peilialissa, jossa myös toimitsijalaverit pidetään.

Välinevarasto katsomon alla toimii myös toimitsijoiden taukotilana. Tarjolla välipalaa, juomia sekä mahdollisuus lepo hetkeen. Jaksojen aikana ei voi käydä taukotilassa. Lämmin lounas kisapäivinä Raseko:ssa vastapäätä uimahallia.

Alakerran pelialin pukuhuoneet ovat toimitsijoiden käytössä IKM kisojen aikana.

Viikonlopun aikataulut

Torstaina

Torstaina pääsemme halliin klo 20.00 alkaen laittamaan paikkoja kuntoon ja altaalle 20.30 jälkeen yleisöuintivuoron jälkeen. Klo 19.00 alkaen pääsemme järjestelemään kisakansliaa. Hallin puolellekin voimme valmistella häiritsemättä uimareita altaalla, mutta esim. paneelien kiinnitys on syytä jättää siihen, kun yleisöuimarit ovat paikalta poistuneet. Hallin henkilökunnalta saa lisäohjeita tarvittaessa. Hallista on poistuttava perjantaina klo 23.00 mennessä.

Aamujakso kisapäivinä pe, la, su

Hallin ovien avaus klo 07.30 perjantaina ja muina aamuina 08.00. Toimiston henkilökunta paikalla jo silloin. Muut toimitsijat paikalle klo 9.00 mennessä. Ilmoittautuminen hallin kassan vieressä 2. kerroksessa. Toimitsijalaveri alkaa klo 9.00 alakerran pelialissa. Aamun kisajakso alkaa klo 10.00 (verra klo 8.30-9.45).

Iltajakso perjantaina

Iltajakso alkaa klo 17.00 (verra klo 15.15). Toimitsijalaveri pelialissa perjantaina 15.45. Olethan ajoissa paikalla!

Iltajakso lauantai

Iltajakso alkaa klo 17.00 (verra klo 15.30). Toimitsijalaveri pelialissa perjantaina 16:00. Olethan ajoissa paikalla!

Iltajakso sunnuntai

Iltajakso alkaa klo 16.00 (verra klo 14.30). Toimitsijapalaveri pelisalissa perjantaina 15:00. Olethan ajoissa paikalla!

Iltajakson jälkeen (ja osittain jo illan viimeisten lajien aikana) kaikkien vastuulla on vielä hallin loppusiivous. Sunnuntain purkutyötkin hoituvat nopeammin isommalla porukalla.

Muista!

Kaikki toimitsijat vastaavat hallin siisteydestä kilpailujen aikana ja jaksojen päätyttyä. Sunnuntain loppusiivoukseen ja tavaroiden kantamiseen tarvitaan kaikki mahdolliset käsiparit ja jalat.

Edustat Raisiota ja Raision urheilijat RaisUa.

Muistathan asenteen ja ilmeen – tiukassakin paikassa.

Toimitsija on missä tehtävässä tahansa mainos ulospäin;
ystävällinen, hymyilevä, auttava ja asiakaspalvelussa.
(Jurotetaan sitten bunkkerissa, jos siihen on aihetta!)

KILPAILUTOIMITSIJAT

Kilpailutoimitsijat varmistavat kilpailujen säännönmukaisen etenemisen. Kaikkien kilpailutoimitsijoiden esimiehenä toimii ensisijaisesti Uimaliiton asettama kilpailunjohtaja laTaru Koivu-Reinikka ja toissijaisesti seuran oma kilpailunjohtaja Harri Mäkilä. Kilpailunjohtajalla on ylin päätösvalta kaikissa kilpailun kulkuun ja sääntöjen tulkintaan liittyvissä asioissa. Tässä osassa on esitelty kaikkien kilpailutoimitsijoiden tehtävät.

Ennen jakson alkua

Toimitsijapalaverit

Toimitsijapalaveriin kokoonnutaan uimahallin alakerran liikuntatilaan 60 min ennen kilpailujakson alkua. Toimitsijapalaverissa käydään läpi jakson aikana uitavien lajien sääntöjen kertaus ja varmistetaan, että jokaiseen tehtävään löytyy tarvittavan pätevyyden omaava toimitsija.

Toimitsijapalaverista ja altaalla tapahtuvasta toiminnasta vastaa kilpailunjohtaja(t).

Toimitsijoiden sisäänmarssi

Jokainen kilpailujakso alkaa allasalueen toimitsijoiden sisäänmarssilla, musiikin tahdissa.

Sisäänmarssia varten kokoonnutaan käännöspäätyn kahvion edustalle seuraavassa järjestyksessä:

1. Kilpailunjohtaja I
2. Kilpailunjohtaja 2
3. Lähettäjä I
4. Lähettäjä 2
5. Ratatuomari I ja II
6. Ajanottaja/käännöstarkastaja, rata I
7. Ajanottaja/käännöstarkastaja, rata 2
8. Ajanottaja/käännöstarkastaja, rata 3
9. Ajanottaja/käännöstarkastaja, rata 4
10. Ajanottaja/käännöstarkastaja, rata 5
11. Ajanottaja/käännöstarkastaja, rata 6
12. Ajanottaja/käännöstarkastaja, rata 7
13. Ajanottaja/käännöstarkastaja, rata 8
14. Ajanottajien/käännöstarkastajien esimies (lähtöpääty)
- **
15. Käännöstarkastaja, rata 8
16. Käännöstarkastaja, rata 7
17. Käännöstarkastaja, rata 6
18. Käännöstarkastaja, rata 5
19. Käännöstarkastaja, rata 4
20. Käännöstarkastaja, rata 3
21. Käännöstarkastaja, rata 2
22. Käännöstarkastaja, rata I
23. Käännöstarkastajien esimies (käännöspääty)

Marssi lähtee liikkeelle katsomon puoleista laitaa pitkin. Kilpailunjohtajista ratatuomareihin menevät lähetyslaitteen edustalle ja lähtöpäädyn toimitsijat pysähtyvät omille paikoilleen (esimies katsomon puoleiseen reunaan) ja ikkunan puolen rata I tuomari, Kilpailunjohtaja(t) ja lähettäjä(t) jäävät ikkuna seinän puolelle. Käännöspään toimitsijat menevät omille paikoilleen. Lähtöpäädyn esimies asettautuu katsomon puoleiseen reunaan.

Molemmissa päädyissä jokaiselle toimitsijalle on varattu tuoli. Marssin aikana toimitsijat jäävät oman tuolinsa eteen seisomaan. Kuuluttajan esittelyn jälkeen jokainen istuu omalle paikalleen ja jää odottamaan ensimmäistä starttia.

Tehtävät ja toiminta kilpailujakson aikana

Eräjärjestelijät

Keräilyalueesta ja eräjärjestelijöistä vastaa keräilyn esimies. Eräjärjestelijät kokoontuvat keräilyalueelle (kahvion edustalla keräily 3 ja 2 sekä keräily 1 on altaan katsomon puoleisessa kulmauksessa) hyvissä ajoin ennen kilpailujakson alkua. Eräjärjestelijä kerää uimarit 5 minuuttia / kaksi erää ennen jokaista lajia valmiiksi pisteeseen 3, josta valmis keräily etenee vaihe kerrallaan 1 pisteeseen siirtymistä altaalle ennen oman lajin lähtöä.

Keräilyssä tarkistetaan, että uima-asut on Fina-hyväksytyjä (uima-asussa vähintään tunnistettava Fina merkki). Keräilyssä muistutetaan uimareille myös, ettei teippauksia saa olla, ellei kilpailunjohtaja ole niitä ennakkoon hyväksynyt. Hyväksyttäviä teippauksia ovat esim. diabeetikoiden sokerimittauslätkän kiinnittäminen ihoon tai pienen haavan peitto.

Keräilyalueelta (3>2) valmiiksi kerätty erä siirtyy saattajan kanssa katsomon alapuoleiselle keräily 1 pisteeseen odottamaan oman lajinsa alkua. Keräilystä erä siirtyy starttiin ohjatusti. Kuumat erät marssitetaan starttiin musiikin tahdissa.

Kilpailunjohtajat

Kilpailunjohtajia IKM-loppukilpailussa on jokaisella jaksolla 2. Toinen kilpailunjohtaja vastaa erien lähettämistä lähettäjän kanssa ja toinen hylkäsesitysten vastaanottamisesta ja muiden allastoimitsijoiden opastamisesta sääntöjen tulkinnoissa. Kilpailunjohtajat ja lähettäjät voivat vuorotella näissä tehtävissä sopimallaan tavalla. Tarvittaessa toinen kilpailunjohtaja voi tauottaa myös ratatuomareita.

Lähettäjä

IKM loppukilpailuissa on kaksi lähettäjä. Lähettäjä lähettää erät liikkeelle saatuaan kilpailunjohtajalta merkin, että uimarit ovat valmiina lähetettäväksi. Lähettäjä ja kilpailunjohtaja yhdessä varmistavat lähdön onnistumisen ja yhteisellä päätöksellä hylkäävät uimarin, joka on tehnyt lähtemiseen tulkittavia liikkeitä ennen lähtömerkkiä.

Ratatuomarit

Ratatuomarit sijoittuvat altaan molemmille reunoille – yksi (tai kaksi) kummallekin reunoille (25m allas).

Ratatuomarit valvovat, etteivät lähdön jälkeiset sukellukset ylitä 15m (vu, su, pu). Ratatuomarit avustavat käännöstarkastajia rintauinnin startin ja käännöksen yhteydessä 1. vedon aikana tapahtuvan alaspotkun tarkkailussa. Ratatuomarit valvovat, että asianomaisen uintitavan sääntöjä noudatetaan ja avustavat käännöstuomareita valvomalla käännöksiä ja maaliintuloa.

Mikäli uintisuorituksessa tapahtuu virhe, ilmoittaa ratatuomari siitä kilpailunjohtajalle joko henkilökohtaisesti (ikkunan puoleinen ratatuomari) tai radiopuhelimen välityksellä (katsomon puoleinen ratatuomari).

Ajanottajien/käännöstarkastajien esimies (lähtöpääty)

Ajanottajien/käännöstarkastajien esimies nousee seisomaan kilpailunjohtajan puhaltaessa lyhyet vihellykset. Lähtömerkistä esimies laittaa kellon käyntiin (varakello) ja seuraa ajanottajien/käännöstarkastajien toimintaa startin ja käännöksien aikana.

Käännöstarkastajien esimies (käännöspääty)

Käännöstarkastajien esimies seuraa käännöstarkastajien toimintaa käännöksien aikana. Mikäli joku käännöstarkastajista jää seisomaan käännöksen jälkeen, esimies lähettää varahenkilön kyseiselle radalle (tai menee itse) siksi aikaa, kun käännöstarkastaja käy esittämässä kilpailunjohtajalle näkemänsä virheen.

Ajanottaja/käännöstarkastaja (lähtöpääty)

Ajanottaja/käännöstarkastaja nousee seisomaan lyhyillä vihellyksillä ja pitkällä vihellyksellä siirtyy uimarin taakse. Lähdön tapahduttua ajanottaja/käännöstarkastaja siirtyy eteenpäin ja seuraa uimaria pintaan tuloon saakka. Jos startti on ok, ajanottaja/käännöstarkastaja siirtyy askeleen taaksepäin (tasaiseen riviin muiden ratojen käännösvalvojen kanssa).

Uimarin tullessa käännökseen ajanottaja/käännöstarkastaja astuu eteenpäin ja seuraa uimarin toimintaa 10 m ennen käännöstä ja aina pintaan tuloon saakka. Uimarin koskettaessa seinää käännöksessä, käännöstarkastaja painaa väliajan sähköisen ajanottolaitteen backup-napista. Jos käännös on ok, ajanottaja/käännöstarkastaja siirtyy jälleen askeleen taaksepäin.

Uimarin tullessa maaliin, ajanottaja/käännöstarkastaja astuu eteenpäin ja seuraa uimarin toimintaa 10 m ennen maaliin tuloa. Uimarin tullessa maaliin käännöstarkastaja ottaa backup-napin sekä ajanottaja ottaa toisen backup-napin, jota painetaan uimarin koskettaessa panelia samalla ajanottajan ottaessa käsikellolla ajan. Ajanoton jälkeen hän siirtyy askeleen taaksepäin, mikäli maaliintulo on ok. Kaikkien ratojen uimareiden tultua maaliin, käännösvalvojat siirtyvät yhtä aikaa takaisin istumaan ja käsikellossa ollut aika kirjataan ylös selkeästi lähtölistaan uimarin kohdalle.

Mikäli startissa/käännöksessä/maaliintulossa tapahtuu virhe, ajanottaja/käännöstarkastaja jää paikalleen seisomaan. Varahenkilön tultua radalle, ajanottaja/käännöstarkastaja siirtyy kilpailunjohtajan luo tekemään hylkäysesityksen. Mikäli varahenkilö/esimies ei ole saapunut paikkaamaan, niin heti uimarin saavuttua maaliin käydään ilmoittamassa havainnot sääntörikkeestä.

Käännöstarkastaja (käännöspäätty)

Uimarin tullessa käännökseen käännöstarkastaja nousee seisomaan ja seuraa uimarin toimintaa 10 m ennen käännöstä ja aina pintaan tuloon saakka. Jos käännös on ok, käännöstarkastaja siirtyy takaisin istumaan.

Mikäli käännöksessä tapahtuu virhe, käännöstarkastaja jää paikalleen seisomaan. Varahenkilön tultua radalle, käännöstarkastaja siirtyy kilpailunjohtajan luo tekemään hylkäysesityksen.

Mikäli vapauttajaa ei saavu, niin uimarin lähtiessä viimeiselle uintimatkalta maalipäättyyn käydään ilmoittamassa havaittu sääntöriike.

800 metrin matkoilla käännöstarkastaja näyttää jäljellä olevat matkan taulusta. Ennen starttia, hän selvittää kummalle reunalle hän kohdistaa taulun.

KISATOIMISTO

Kisatoimiston vastuualueeseen kuuluu kilpailukanslia, lähetit, palkintojenjako ja järjestyksenvalvonta. Toimiston vastuuhenkilö määrittelee jokaiselle tehtävänkuvat jokaisen kilpailujakson alussa. Kaikki toimistoon nimetyt henkilöt ilmoittautuvat hyvissä ajoin (noin 1,5 h ennen jokaisen kilpailujakson alkua) toimiston vastuuhenkilölle.

Kilpailukanslia II kerros kahvion yläpuolella

Kilpailukansliassa hoidetaan seurakuorten (avainten ym.) jako, manuaalisten peruutusten vastaanotto, ajantasaisen lähtölistojen tulostus kilpailutoimitsijoille, seinälle ja valmentajille sekä vahvistettujen tulosten julkaisu sekä yleisön opastus erillisestä infopisteestä. Myös ensiavun koordinointi kuuluu kilpailukanslialle. Allasalueen käännöspään ikkunaseinän kulmauksessa on Ea-piste.

Infopiste

Infopiste sijaitsee I-kerroksessa, rappusten vieressä. Toimitsijat ilmoittautuvat tässä. Infopisteen pääasiallinen tehtävä on opastaa ja auttaa kilpailijoita, valmentajia ja yleisöä kaikissa kisoihin liittyvissä asioissa. Paikalla on myös Ulpukan pohjapiirros.

Lähetti

Lähetit toimivat kilpailukanslian alaisuudessa viestinviejinä valvomon/kilpailunjohtajan, kilpailukanslian ja palkintojen jaon välillä. Sujuvan tulospalvelun edellytys on, että lähetti on valvomon saatavilla aina lajin päätyttyä. Lähetit hoitavat tarvittaessa myös muita toimiston esimiehen heille osoittamia tehtäviä (mm. järjestyksenvalvontaa).

Palkintojen jako

Varsinaisia palkintojenjakotilaisuuksia järjestetään ohjelman mukaisesti. Palkinnot jaetaan vesiliukumäen edustalta, IKM seinän edestä, johon siirretään palkintopallit vesiliukumäen alta. Käännösvalvojat palkintopaikan edustalta siirtyvät syrjään ja ottavat tuolinsa mukaan tilaisuuden ajaksi. Käännösvalvojat auttavat palkintopallien siirtämisessä.

Ruokailu

Rasekon ruokasali sijaitsee uimahallin viereisessä koulurakennuksessa maan tasalla, jossa järjestetään lounas sen varanneille.

Valmentajien ja toimitsijoiden taukokahvitus

Taukokahvitus toimii katsomon alla olevassa välinevarastossa, josta voi viivyttelämättä käydä tauoutuksen tai palkintojen jaon yhteydessä tai uimajakson päättyessä hakemassa pientä purtavaa.

KIITOS, ETTÄ OLET MUKANA!

**ILMAN KAIKKIA TEITÄ VAPAAEHTOISIA
OLISI MAHDOTONTA JÄRJESTÄÄ KISOJA!**

